

Soproni Egyetem képzésértékelési eljárása az öko-dizájn mesterképzési szak vonatkozásában

A MAB Testület 2026/1/VIII/3. sz. határozata

Iktatószám: MAB/33-1/2026

A MAB Testület **nem támogató** döntést hozott a Soproni Egyetem öko-dizájn mesterképzési szak (képzés nyelve : magyar, munkaforma: nappali) képzésértékelési eljárásában.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek, valamint azok ismeretkörei és kreditértékei nem felelnek meg a képzési és kimeneti követelményekben (KKK) foglaltaknak, ezáltal a tanterv nem alkalmas a képzési célok elérésére. A képzési terv nem biztosítja a KKK-ban meghatározott valamennyi kompetenciaelem elsajátítását. Ennek oka, hogy a képzés szerkezete három, egyenként 15 kredites tantárgyból, egy 5 kreditese szabadon választható tantárgyból, valamint a diplomamunkából áll. Megállapítható, hogy a fő tantárgyak több ismeretkörhöz kerültek besorolásra oly módon, hogy egyes tantárgyak kreditértékei megosztásra kerülnek az ismeretkörök között. Ennek következtében egy tantárgyhoz több ismeretkör-felelős kapcsolódik, miközben a tantárgyleírások alapján nem azonosítható egyértelműen, hogy az egyes tartalmi elemek mely ismeretkörhöz rendelhetők. Ez a megoldás megnehezíti az ismeretkörök kreditértékeinek egyértelmű megállapítását, valamint nem teszi lehetővé a KKK-ban előírt követelmények maradéktalan teljesülésének egyértelmű igazolását. Külön problémaként értékelhető továbbá, hogy a KKK-ban nevesített alapvető ismeretkörök jelentős része (például a mérnöki fizika, a kémia, az energiagazdálkodás, az ökomarketing vagy a pszichológia) a tantárgyi struktúrában még említés szintjén sem jelenik meg.

A tanterv fő, összesen három tantárgyainak célja az ökológus szemléletű tervezéshez és anyaghasználathoz kapcsolódó komplex ismeretek közvetítése. Az Ökológus anyagok tantárgy keretében az anyagismereti tudás elsajátítása valósul meg, különös tekintettel az ökológus szemléletű anyagok és technológiák felelős, hatékony és fenntartható alkalmazására és fejlesztésére. Az Ökológus tervezés tantárgy a korszerű ökológus tervezési és gyártási folyamatok átfogó megértését és fejlesztését szolgálja, valamint felkészíti az alkalmazott módszerek használatára és továbbfejlesztésére. Az Alkalmazott stúdiumok tantárgy egyéni és csoportos tervezési feladatokon keresztül biztosítja az elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazását és integrálását, továbbá a teljes tervezési folyamat megismerését. A tantervben nem jelennek meg a KKK-ban jelölt képzési célok eléréséhez szükséges korszerű tervezői szoftverekkel, gyártástechnológiákkal, valamint az ipar 4.0 szemléletrendszerének alkalmazásával foglalkozó ismeretanyagok. A KKK 7. pontjában rögzített ismeretkörök közül - amelyek a mesterképzési szak szakmai jellemzőit, a szakképzettséghez vezető szakterületeket és azok kreditarányát határozzák meg – teljesen hiányzik a mérnöki fizika és kémia, a minőségbiztosítás, az öko-marketing, az üzleti tervezés és a pszichológia ismeretanyaga.

A kompetenciaelemek tantárgyakhoz rendelése nehezen áttekinthető, annak következtében, hogy a képzés három tantárgya tantárgyanként két ismeretkörhöz került besorolásra. Például az Ökológus anyagok című tantárgy a Természettudományi ismeretek és a Speciális ismeretek ismeretkörhöz is besorolására került. A kompetenciamátrix alapján a képzés három tantárgyának mindegyikben megjelenik a KKK-ban jelzett minden kompetenciaelem, ezek differenciálása nem történt meg. Ennek eredményeként a kompetenciaelosztás logikája nem minden esetben egyértelmű; például az Ökológus anyagok tantárgy esetében is több, kifejezetten tervezési jellegű kompetenciaelem jelenik meg, miközben ezen kompetenciák fejlesztésére önálló tantárgy is kialakításra került. A képzésértékelési beadvány alapján nem állapítható meg, hogy a képzés tantárgyai, amelyek tantárgyanként tartalmazzák a KKK-ban jelölt kompetenciaelemek legtöbbjét, hogyan biztosítják ezen kompetenciaelemek megszerzését egy tantárgyon belül.

A tantárgyleírásokban meghatározott képzési cél nincs összhangban az elméleti és gyakorlati tananyag tartalmával. Ennek oka, hogy az Alkalmazott stúdiumok tantárgynál az elsajátítandó elméleti ismeretanyag megfogalmazása nem tekinthető pontosan meghatározottnak, mivel a leírás kizárólag projektjellegű tevékenységekre utal, annak ellenére, hogy a tantárgy elméleti óraszámával is rendelkezik. Ennek következtében az elméleti tartalom és a képzési cél közötti összhang nem állapítható meg egyértelműen.

Az ismeretek egymásra épülése nem biztosított a képzés során, a képzési programban nem kerültek kialakításra előtanulmányi feltételek.

A képzési struktúrában rendelkezésre áll mobilitási ablak.

A megadott szakirodalom túlnyomó többsége nem tekinthető korszerűnek. Az összes ajánlott szakirodalmi tétel közül mindössze egy olyan forrás azonosítható, amely öt éven belül jelent meg. A tantárgyakhoz rendelt kötelező és ajánlott szakirodalom tartalmilag ugyan illeszkedik a képzési célokhoz, azonban különösen egy gyorsan fejlődő szakterület esetében összességében elavultnak tekinthető. A kötelező szakirodalmak körében az

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

elmúlt tíz évből mindössze egy forrás, az ajánlott irodalmak között pedig csupán két tétel szerepel. Emellett nem került megjelölésre a képzésben részt vevő oktatóktól származó jegyzet, szakkönyv vagy tudományos publikáció sem. Külön hiányossággként értékelhető, hogy az Ökológikus anyagok tantárgy esetében magyar nyelvű szakirodalom nem szerepel a felsorolásban. Bár a tantárgyleírások indokolásként az alapozó jellegre és a bevált tankönyvek alkalmazására hivatkoznak, a korszerű szakirodalmi források alacsony aránya nem biztosítja a naprakész szakmai és tudományos ismeretek megfelelő szintű megjelenését a képzésben.

A záróvizsga alkalmas a hallgatói tudás és szakmai teljesítmény komplex értékelésére. A diplomamunka készítésének folyamata intézményi szinten szabályozott.

A szakfelelős teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező oktató, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott AT oktató. A szakfelelős egyidejűleg egy mesterképzési szakért felel. A szakfelelős a szak tartalmához illeszkedő, elismert szakmai referenciával rendelkezik.

A törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei közül legalább a fele tudományos fokozattal rendelkezik. A törzsanyag oktatóinak legalább háromnegyede az intézmény saját alkalmazottja. A szakmai ismeretkörök felelősei igazolt szakmai gyakorlattal rendelkeznek. A törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei legfeljebb három ismeretkörért felelősek.

A gyakorlati foglalkozások vezetőinek legalább a fele teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató. Az intézmény belső szabályozással rendelkezik az oktatói kör szakmai relevanciájának és a képzési célokkal való összhangjának rendszeres felülvizsgálatára.

A tanulmányi tájékoztató – beleértve a kreditrendszert, vizsgarendet stb. – elérhető a hallgatók számára. A képzéshez szükséges szakterületi infrastrukturális alapfeltételek rendelkezésre állnak. Az intézményi könyvtári állomány biztosítja a kötelező és ajánlott szakirodalmi jegyzékben szereplő művek elérhetőségét valamennyi hallgató számára. A szakterületi tudományos háttér felkészíti a hallgatókat tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelése	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg
A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelése	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre.	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezetsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.1. A szakfelelős megfelelése	megfelel
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelése	megfelel
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	megfelel
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

Infrastrukturális alapfeltételek (tanterem, előadóterem, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztárak (számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak megfeleltetése, szakirodalom elérhetősége, szakdolgozatok elkészítésének feltételei, tanulást segítő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb.	részben megfelel
A szakhoz kapcsolódó szakterületi tudományos háttér, a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés	megfelel

Budapest, 2026. január 30.

Dr. Szilágyi János Ede
a MAB elnöke